

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 331/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom, Holubyho 51, Martin, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt/7/2015 a jeho uznesením zo 17. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomocí Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len

„okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt/7/2015 a jeho uznesením zo 17. septembra 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 13 T/84/2010 zo 7. decembra 2010 uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Návrhom na obnovu konania, ktorý bol doručený okresnému súdu 3. februára 2015 a podaný otcom sťažovateľa, sa domáhal povolenia obnovy konania v jeho právoplatne skončenej trestnej veci. Okresný súd svojím uznesením č. k. 2 Nt/7/2015-31 z 30. júna 2015 návrh na povolenie obnovy konania podaný v prospech sťažovateľa zamietol a svojím ďalším uznesením č. k. 2 Nt/7/2015-41 z 8. septembra 2015 vzal na vedomie späťvzatie sťažnosti podanej otcom sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 2 Nt/7/2015-31 z 30. júna 2015. Okresný súd svojím napadnutým rozhodnutím zaviazal sťažovateľa na úhradu trov trestného konania paušálnou sumou 200 € z dôvodu zamietnutia návrhu na povolenie obnovy konania podaného v jeho prospech jeho otcom. Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 2 Nt/7/2015-31 z 30. júna 2015 podal otec sťažovateľa sťažnosť, ktorú okresný súd vybavil písomným oznámením o jej nevybavení zo 7. októbra 2015 z dôvodu jej neprípustnosti. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3. Sťažovateľ k meritu veci argumentoval, že *„Pri rozhodovaní o povinnosti nahradiť štátu trovy trestného konania určené paušálnou sumou v danom prípade od počiatku až dokonca konal a rozhodoval iba vyšší súdny úradník. Napriek tomu, že predmetné uznesenie zo dňa 17.09.2015 vydal vyšší súdny úradník na základe poverenia predsedu senátu (§ 8 ods. 1 písm. b) zákona č. 549/2003 Z. z.), nejde o rozhodnutie sudcu. Pokiaľ nejde o rozhodnutie sudcu, ale vyššieho súdneho úradníka, ten nespĺňa kritériá nezávislosti, priamo zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 267/2012). V zmysle čl. 142 ods. 2 poslednej vety ústavy rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka ako zamestnanca nikdy nemôže byť konečným rozhodnutím, vždy musí byť zachovaná možnosť podať opravný prostriedok, o ktorom rozhodne sudca, spĺňajúci kritériá čl. 46 ods. 1 ústavy. O mojej*

sťažnosti preto musí rozhodovať sudca a nie ju vybaviť vyšší súdny úradník prípisom zo dňa 07.10.2015.

Argumentácia ustanovením § 185 ods. 2 Tr. por. pri opravnom prostriedku proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka nie je na mieste. V konečnom dôsledku znamená popretie vyššie cit. ustanovení čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 142 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy. Ak Okresný súd Martin nerešpektoval ustanovenie čl. 142 ods. 2 ústavy, nemohol ani konať na jej základe a v jej medziach. Ak ustanovenie § 185 ods. 2 Tr. por. (v spojení s tým, že rozhoduje vyšší súdny úradník) vykladá Okresný súd Martin spôsobom, že nerešpektuje ustanovenie čl. 142 ods. 2 ústavy, tento výklad porušuje v ďalšom aj ustanovenie čl. 152 ods. 4 ústavy.

Na čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy som poukázal z dôvodu, že zákon (§ 556 ods. 1 Tr. por.) ukladá povinnosť nahradiť štátu trovy konania tomu, kto podal celkom bezvýsledne o. i. návrh na obnovu konania. Ja som však taký návrh nepodal a preto mi uznesenie vyššieho súdneho úradníka zo dňa 17.09.2015 neukladá povinnosť na základe zákona. Ukladá mi ju na základe absolútnej svojvôle.“

V závere svojej argumentácie akcentoval: „Ak nie je sťažnosť proti rozhodnutiu prípustná a napriek tomu je podaná, aj tak musí byť o nej rozhodnuté (§ 193 ods. 1 písm. a) Tr. por). To znamená, že sa vyžaduje aktivita spočívajúca v rozhodovacej činnosti. Prípisk sťažnosti nie je rozhodovacia činnosť. Ak by k tejto aktivite došlo a za predpokladu, že by sudca zamietol sťažnosť ako nie prípustnú, nastala by identická situácia, ku ktorej už zaujal stanovisko Ústavný súd Slovenskej republiky (nález sp. zn.: IV. ÚS 267/2012-34 zo dňa 22. novembra 2012). V takom prípade by bolo možné žiadať výrok navrhovaného nálezu o zrušení uznesenia súdu (ako rozhodnutia sudcu) a o vrátení veci na nové konanie.“

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 2Nt/7/2015-43 zo dňa 17.09.2015 a následným nerozhodnutím o jeho sťažnosti zo dňa 01.10.2015 proti tomuto uzneseniu porušené bolo.

2. Okresnému súdu Martin sa v konaní vedenom pod sp. zn. 2Nt/7/2015 prikazuje vo veci konať, teda o podanej sťažnosti [REDAKOVANÉ] zo dňa 01.10.2015 proti uzneseniu Okresného súdu Martin sp. zn. 2Nt/7/2015-43 zo dňa 17.09.2015 meritórne rozhodnúť.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...“

4.1 Zároveň sťažovateľ podal návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia okresného súdu: „... navrhujem, aby ústavný súd... samostatným uznesením, ktorým moju sťažnosť prijme na ďalšie konanie (I. výrok) zároveň druhým výrokom odložil vykonateľnosť uznesenia Okresného súdu Martin sp. zn.: 2Nt/7/2015-43 zo dňa 17.09.2015 do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.“ Podanie tohto návrhu odôvodnil tým, že „Vzhľadom k tomu, že som vo výkone trestu odňatia slobody, moje finančné možnosti sú veľmi obmedzené. Pre nedostatok pracovných príležitostí aktuálne nepracujem a jediné prostriedky, ktoré mám k dispozícii sú od mojich rodičov, ktoré mi zasielajú na účet v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Tým, že by bolo pristúpené k vymáhaniu pohľadávky v sume 200,- EUR, ocitol by som na niekoľko mesiacov bez prostriedkov.“

II.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. Spr 1117/2015 z 18. januára 2016 a právny zástupca sťažovateľa JUDr. Vladimír Kašuba zaujal stanovisko k predmetnému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu listom zo 26. februára 2016.

5.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení vychádzala z vyjadrenia zákonného sudcu Mgr. Miroslava Mazúcha a uviedla, že „Sťažnosť považujem za zjavne neopodstatnenú. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Martin č. k. 2Nt/7/2015-43 zo dňa 17.09.2015 a následným konaním súdu o podanej sťažnosti zo dňa 01.10.2015, doručenej Okresnému súdu Martin dňa 05.10.2015, porušené nebolo. Súčasne nie je ani dôvodné rozhodovať o príkaze Okresnému súdu Martin konať vo veci vedenej pod sp. zn. 2Nt/7/2015,

t.j. rozhodnúť o podanej sťažnosti zo dňa 01.10.2015, doručenej Okresnému súdu Martin dňa 05.10.2015. Pri neporušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a nedôvodnosti rozhodovať o príkaze Okresnému súdu Martin konať tak, ako to sťažovateľ žiada, nie je dôvod rozhodnúť o povinnosti Okresného súdu Martin hrať sťažovateľovi žiadané trovy právneho zastúpenia.

V plnej miere sa pripájam k vyjadreniu zákonného sudcu Mgr. Miroslava Mazúcha zo dňa 08.12.2015, ktoré je zrozumiteľné, logické, výstižné a vyčerpávajúco podané k predmetu podanej sťažnosti a z mojej strany by išlo len o opakovanie toho, čo zákonný sudca uviedol. Podporne k nemu a v súlade s ním je aj vyjadrenie veci vybavujúceho vyššieho súdneho úradníka Bc. Erika Svitača zo dňa 07.12.2015. “.

Zákonný sudca Mgr. Miroslav Mazúch k meritu veci uviedol, že «Návrh na obnovu konania podaný 30. 01. 2015 [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeným obhajcom JUDr. Vladimírom Kašubom v prospech svojho odsúdeného syna [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] bol uznesením Okresného súdu Martin 30. 06. 2015, č. k. 2Nt/7/2015 - 31 zamietnutý podľa § 399 ods. 2 Tr. por., lebo súd nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Tr. por.

Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 03. 08. 2015, pretože navrhovateľ so súhlasom odsúdeného podanú sťažnosť zobrať späť, čo zobrať predseda senátu Okresného súdu Martin uznesením zo dňa 08. 09. 2015, č. k. 2Nt/7/2015 - 41 na vedomie.

Vyšší súdny úradník Okresného súdu Martin na základe poverenia predsedu senátu udeleného rozvrhom práce uznesením zo 17. 09. 2015, č. k. 2Nt/7/2015 - 43 podľa § 556 ods. 1 Tr. por. s použitím § 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 93/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov trestného konania a výška a spôsob úhrady zvýšených trov trestného konania rozhodol, že odsúdený [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] je povinný nahradiť štátu trovy trestného konania určené paušálnou sumou 200,- € po právoplatnosti tohto uznesenia pripojenou poštovou poukážkou, alebo na účet súdu.

Vyšší súdny úradník odsúdeného poučil, že proti uzneseniu nie je prípustná sťažnosť.

Uznesenie vyššieho súdneho úradníka bolo 01. 10. 2015 doručené sťažovateľovi do vlastných rúk v [REDAKOVANÉ] (č. 1. 44 spisu). Odsúdený [REDAKOVANÉ] podal 01. 10. 2015 voči doručenému uzneseniu sťažnosť, ktorá bola podľa podacej pečiatky

doručená osobne tunajšiemu súdu 05. 10. 2015 o 14,30 hod. (č. 1. 45 spisu). Podanú sťažnosť odôvodnil v podstate tým, že návrh na obnovu konania nepodal on ako odsúdený.

Vyšší súdny úradník sťažovateľovi 07. 10. 2015 písomne oznámil, že proti napadnutému uzneseniu nie je prípustná sťažnosť. Oznámenie bolo sťažovateľovi doručené 13. 10. 2015.

Spis 2Nt/7/2015 bol následne 13. 10. 2015 pripojený k inej veci Okresného súdu Martin 23Nt/8/02015, v ktorej matka spoluodsúdeného sťažovateľa zastúpená JUDr. Vladimírom Kašubom podala 05. 10. 2015 nový návrh na obnovu konania v rámci beneficium cohaesionis podaný aj v prospech sťažovateľa. V tejto inej veci tunajší súd 01. 12. 2015 aj rozhodol. Spis 2Nt/7/2015 bol následne odpojený od veci 23Nt/8/2015 a opätovne predložený 04. 12. 2015 vyššiemu súdnemu úradníkovi na ďalšie konanie.

Vyšší súdny úradník vec 07. 12. 2015 predložil postupom podľa § 190 ods. 2 Tr. por. predsedovi senátu, pretože lehota na podanie sťažnosti uplynula a sťažnosti odsúdeného nevyhoveli.

V rámci predkladania veci predsedovi senátu na rozhodnutie v príslušnom súdnom registri Spr zistil, že odsúdený, ani iná osoba na tunajšom súde nepodával sťažnosť na prieťahy v konaní predsedovi senátu, alebo predsedovi súdu, trovy konania doposiaľ zaplatené neboli a nebolo pristúpené ani k ich vymáhaniu.

Predseda senátu bude ako nadriadený orgán postupom podľa § 194 Tr. por. o sťažnosti odsúdeného bezodkladne rozhodovať. Rozhodnutie bude následne doložené k tomuto písomnému vyjadreniu.

Sťažnosť sťažovateľa doručení Ústavnému súdu hodnotím ako zjavne neopodstatnenú.

Základné právo na súdnu ochranu sťažovateľa nebolo porušené, lebo o sťažnosti bude bezodkladne rozhodované po predložení veci predsedovi senátu v najbližších dňoch.

Skoršiemu predloženiu veci na rozhodnutie o sťažnosti predsedovi senátu bránila podľa vyššieho súdneho úradníka objektívna prekážka - pripojenie spisu k inej trestnej veci, v ktorej súd rozhodoval o ďalšom (novom) návrhu na obnovu konania týkajúceho sa i sťažovateľa (podaný 05. 10. 2015), o ktorom súd aj 01. 12. 2015 rozhodol. V týchto súvislostiach je potrebné zdôrazniť, že každé rozhodovanie o obnove konania, pokiaľ je odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody je obligatórne spojené aj s rozhodovaním

o väzbe (§ 403 Tr. por.), pričom väzobné veci musí súd vybavovať prednostne a urýchlene (§ 2 ods. 6 Tr. por.). Pripojenie spisu 2Nt/7/2015 k spisu 23Nt/80/2015 preto hodnotím ako objektívne dôvodné a podľa môjho názoru malo prednosť pred úkonom súdu vo vykonávacom konaní v tejto trestnej veci.

Základné právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov nebolo porušené.

Pri predkladaní veci a následnom rozhodovaní predsedom senátu o podanej sťažnosti nedošlo k prietahom, pretože skoršiemu predloženiu veci na rozhodnutie predsedovi senátu bránila už vyššie uvedená objektívna prekážka a navyše sťažovateľ nevyužil všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitých predpisov na prejavenie svojej nespokojnosti, ale naopak ústavnú sťažnosť podal zjavne „poza chrbát“ tunajšieho súdu. Sťažovateľ svoju nespokojnosť s postupom v tejto veci totiž neprejavil vyššiemu súdnemu úradníkovi ani predsedovi senátu písomným podaním v danej veci. Sťažovateľ ďalej nevyužil účinný zákonný právny prostriedok nápravy na urýchlenie konania podľa § 62 až 68 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov - sťažnosť na zbytočné prietahy predsedovi súdu, prípadne nepodal sťažnosť pre nečinnosť nadriadenému súdu podľa § 55 ods. 3 Tr. por.. Z týchto dôvodov som názoru, že je namieste aplikácia ustanovenia § 53 ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

S ohľadom na vyššie uvedené som názoru, že právo sťažovateľa na súdnu ochranu a právo na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov porušené nebolo. Taktiež nedošlo k zásahu do iných práv sťažovateľa, pretože trovy konania zaplatené neboli a nie sú ani vymáhané.

Rozhodnutie predsedu senátu o sťažnosti odsúdeného bude Ústavnému súdu SR zaslané bez zbytočného odkladu.».

5.2 Právny zástupca sťažovateľa JUDr. Vladimír Kašuba reagoval na vyjadrenie predsedníčky okresného súdu v spojení s vyjadrením zákonného sudcu Mgr. Miroslava Mazúcha z 18. januára listom z 26. februára 2016, v ktorom dôvodil, že «*V podaniach oboch osôb sa ako kľúčový argument uvádza pripojenie súdneho spisu 2Nt/7/2015*

k súdnemu spisu 23Nt/8/2015. K pripojeniu malo dôjsť dňa 13.10.2015 a k odpojeniu dňa 04.12.2015. Pri tomto však osoby podávajúce predmetné vyjadrenia obchádzajú viaceré skutočnosti. Nešlo o pripojenie spisu do súdneho spisu iného súdu, ani do spisu nachádzajúceho sa v inej budove. Spis bol pripojený v tej istej miestnosti a mal ho k dispozícii vyšší súdny úradník, ktorý rozhoduje o trovách trestného konania aj v senáte 2T, ako aj v senáte 23T Okresného súdu Martin (teda v senáte, kam mal byť súdny spis pripojený). Navyše, senát Okresného súdu Martin pod sp. zn.: 23Nt/8/2015 síce rozhodol uznesením o povolení obnovy konania (dňa 01.12.2015), no prokurátor Okresnej prokuratúry Martin podal proti uvedenému uzneseniu v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, o ktorej definitívne rozhodoval Krajský súd v Žiline a to uznesením zo dňa 12.01.2016 (sťažnosť prokurátora zamietol). Teda, ak bol súdny spis 23Nt/8/2015 predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline, aká objektívna skutočnosť viedla k „odpojeniu“ súdnych spisov a následnému predloženiu spisu 2Nt/7/2015 vyššiemu súdnemu úradníkovi dňa 04.12.2015?

Odpoveď na túto otázku je podstatou tejto sťažnostnej veci. Z vyjadrenia p. predsedníčky Okresného súdu Martin vyplýva, že dňa 03.12.2015 bol Okresnému súdu Martin doručený Váš list, vážený pán sudca spravodajca. Tento list bol následne doručený predsedovi senátu p. Mgr. Miroslavovi Mazúchovi a to dňa 04.12.2015. Teda v rovnaký deň, ako mal byť odpojený súdny spis 2Nt/7/2015 a predložený vyjadrujúcemu sa vyššiemu súdnemu úradníkovi. Neostáva mi nič iné, len zložiť poklonu pred účinnosťou žiadosti o vyjadrenie, pod ktorou je podpísaný sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky. Jeho faktické účinky smerujú k odpájaniu spisov a k zmenám v myslení a v názoroch sudcov a súdnych úradníkov. Už nebolo ani potrebné pripojený spis predložiť nadriadenému súdu k rozhodnutiu o sťažnosti.

Mne bolo doručené uznesenie sp. zn.: 2Nt/7/2015-43 zo dňa 17.09.2015 tak, ako som ho zaslal Ústavnému súdu Slovenskej republiky v prílohe mojej sťažnosti zo dňa 10.11.2015. To znamená, že mi bolo doručené s vyznačenou právoplatnosťou a vykonateľnosťou, a to ku dňu jeho vydania. Napriek tejto skutočnosti a napriek poučeniu som podal opravný prostriedok. Tento opravný prostriedok som adresoval súdu a nie vyššiemu súdnemu úradníkovi. Od neho mi obratom prišla odpoveď - oznámenie, že sťažnosť nie je prípustná. To znamená, že mi neprišlo podanie, z ktorého som mal vyvodiť,

že vyšší súdny úradník nevyhovel sťažnosti a teda je možné predpokladať postup v zmysle ustanovenia § 190 ods. 2 Tr. por. Výrok „nie je prípustná“, nie je výrokom „nevyhovel som“. Výrok „nie je prípustná“ znamená len jediné, a síce, že žiadny nadriadený orgán neexistuje, teda nikomu sa nič predkladať na rozhodnutie nebude. Tvrdiť opak je vyhováranie.

Keby Ústavný súd Slovenskej republiky nekontaktoval Okresný súd Martin tak rýchlo, do dnešného dňa by nebolo vo veci podanej sťažnosti rozhodnuté. K argumentácii vyššieho súdneho úradníka opierajúcej sa o publikáciu autorov Š. Minárik a kol., nebudem nič bližšie uvádzať okrem toho, že z citovaných výrokov vyplýva, že aj táto publikácia rozlišuje pri trovách trestného konania medzi osobou odsúdeného a inou povinnou osobou, čo však vyšší súdny úradník nerešpektoval. Navyše, predseda senátu Mgr. Miroslav Mazúch uviedol vo svojom podaní, že bude bezodkladne rozhodovať o podanej sťažnosti a rozhodnutie zašle Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Takéto rozhodnutie zo dňa 15.12.2015 skutočne existuje a svojim odôvodnením búra názory vyššieho súdneho úradníka, o ktoré údajne oprel svoje rozhodnutie zo dňa 17.09.2015.

Argumentácia obligatónym rozhodovaním o väzbe pri rozhodovaní o obnove konania, nesúvisí s údajnou potrebou pripojenia súdneho spisu, ktorá má mať povahu tvrdenej objektívnej prekážky. Potom by nemohlo dôjsť k odpojeniu súdneho spisu pred právoplatným rozhodnutím vo veci. Navyše, podľa právneho stavu platného do 31.12.2015, o väzbe sa rozhodovalo až po právoplatnom povolení obnovy konania (v tomto prípade až dňa 12.01.2016).

Je rozhodnutie, vydané v rozpore s pozitívnym právom a ďalší postup toho istého súdu spočívajúci v nerozhodnutí o legitímnom opravnom prostriedku, zásahom do práva na súdnu ochranu? Je, a názory sudcu a vyššieho súdneho úradníka na tom nič nezmenia.

V podanej sťažnosti som uviedol, že pre povahu zásahu neprichádza do úvahy aplikácia ustanovenia § 55 Tr. por. Napriek tomu, predseda senátu tvrdí, že som mal toto ustanovenie využiť (§ 55 ods. 3) a poukazuje aj na ustanovenie § 62 až 68 zákona NR SR č. 757/2004 Z. z. v aktuálnom znení. No tým podsúva mojej sťažnosti neexistujúci obsah. Aj z výrokov navrhovaného nálezu vyplýva, že sa nedomáham konštatácie prierahov v konaní, resp. porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných prierahov. Preto tvrdenie, že toto moje právo nebolo porušené je vyjadrením mimo merito sťažnosti.

Ustanovenie § 55 ods. 3 aplikovať na podstatu tejto sťažnosti? Pripravovalo sa pojednávanie? Určoval sa termín konania? Došlo k prietahom pri vyhotovovaní súdneho rozhodnutia? Nie. Len mi bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré som platiť nemal a k podanej sťažnosti mi oznámili, že nie je prípustná. A vo vzťahu k ustanoveniu § 62 a nasl. zákona NR SR č 757/2004 Z. z. v aktuálnom znení - došlo k porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva? No to určite nie.

Preto na záver uvádzam, že doručené vyjadrenia v ničom nevyvracajú argumentáciu podanej sťažnosti. Je mi ľúto, že musím vyjadriť svoj názor v znení, že ide o prejav vyhovárania, ktoré znižuje dôstojnosť tak súdnej moci, ako aj vyjadrujúcich sa osôb ako mužov.

Faktom je, že Ústavný súd Slovenskej republiky mi poskytol maximálne efektívnu ochranu už len svojim prípisom zo dňa 27.11.2015, t. j. dva týždne po doručení mojej sťažnosti. Teraz už existuje právoplatné rozhodnutie o tom, že uznesenie zo dňa 17.09.2015 bolo zrušené.

No som toho názoru, že podanie sťažnosti bolo v celom rozsahu odôvodnené a vyvolalo v konečnom dôsledku zmenu v objektívnej realite, hoci skôr ako som si dovoľil vôbec len dúfať. Uvádzam to z dôvodu žiadanej náhrady trov konania a poukazujem pritom na ustanovenie § 31a zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. v aktuálnom znení.»

III.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

10. Ešte pred tým, ako sa ústavný súd začne zaoberať ústavným prieskumom namietaných skutočností, je vždy povinný preskúmať procesné náležitosti sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a zároveň neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, sa ňou môže zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky. Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd, je zásada subsidiarity. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

11. To znamená, že sťažnosť možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne pripomína, že nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

12. Inými slovami, ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým

predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

13. Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia č. k. 2 Nt/7/2015-43 zo 17. septembra 2015, ktoré vydal vyšší súdny úradník, v podstatnom uviedol:

„Okresný súd Martin uznesením zo dňa 30.06.2015, č. k. 2Nt/7/2015-31, právoplatne zamietol návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania. Preto podľa § 556 ods. 1 Tr. por. je odsúdený (á) povinný nahradiť trovy konania (podal celkom bezvýsledne návrh na obnovu konania) určené paušálnou sumou, ktorá podľa § 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 93/2012 Z.z. , ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov trestného konania a výška a spôsob úhrady zvýšených trov trestného konania je 200 €.

Podľa § 556 ods. 1 Tr. por. kto podal celkom bezvýsledne dovolanie alebo návrh na obnovu konania, je povinný nahradiť štátu trovy konania o tomto dovolaní alebo návrhu na obnovu konania, a to paušálnou sumou, ktorú ustanoví ministerstvo spravodlivosti všeobecne záväzným právnym predpisom. Ďalej je povinný nahradiť štátu odmenu a náhradu obhajcovi, ak bol v súvislosti s týmto konaním ustanovený, ak obvinený nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú odmenu.“

Zároveň bol sťažovateľ poučený o tom, že sťažnosť voči tomuto uzneseniu nie je prípustná.

14. Z uznesenia okresného súdu č. k. 2 Nt/7/2015-71 z 15. decembra 2015, ktorým zákonný sudca zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 2 Nt/7/2015-43 zo 17. septembra 2015 vydané vyšším súdnym úradníkom, vyplýva, že *„Uznesením vyššieho súdneho úradníka*

Okresného súdu Martin zo 17. 09. 2015, č.k. 2Nt/7/2015 - 43 bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania určené paušálnou sumou 200 € odsúdenému [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Uznesenie bolo menovanému doručené do vlastných rúk 01. 10. 2015. Odsúdený podal v zákonnej lehote 05.10.2015 proti uzneseniu sťažnosť, ktorú v podstate odôvodnil tým, že návrh na obnovu konania nepodal.

Vyšší súdny úradník postupom podľa § 190 ods. 2 písm. c/ Tr. por. predložil 07.12.2015 vec na rozhodnutie predsedovi senátu.

Vyšší súdny úradník v sťažnosťou napadnutom rozhodnutí poučil odsúdeného o opravnom prostriedku tak, že proti uzneseniu nie je prípustná sťažnosť. Aj keď ustanovenie § 185 ods. 2, druhá veta Tr. por. upravuje, že uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v tých prípadoch, v ktorých to zákon pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni a pri ustanovení § 556 Tr. por. nie je upravená možnosť sťažnosti, podľa čl. 142 Ústavy Slovenskej republiky proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom (ktorým je aj vyšší súdny úradník) je vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje sudca. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Z týchto dôvodov ústavne konformnejším výkladom dotknutých právnych ustanovení je priama aplikácia ústavnej normy, ktorá poskytuje väčší rozsah práv sťažovateľovi.

Z uvedených dôvodov predseda senátu považoval sťažnosť podanú odsúdeným za prípustnú, podanú oprávnenou osobou, v zákonnej lehote (keďže sa spravoval nesprávnym poučením o opravnom prostriedku) a na základe nej potom vec meritórne preskúmal.

Z § 556 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že zákonodarca upravil povinnosť nahradiť štátu trovy konania 200,- € (§ 3 vyhl. MS SR č.93/2012 Z. z.) ak odsúdený podal celkom bezvýsledne návrh na obnovu konania. Táto povinnosť sa vzťahuje na toho, kto takýto návrh podal. To znamená, že nemusí primárne zaťažovať odsúdeného, ale môže zaťažovať osoby, ktoré podľa § 396 ods.3 Trestného poriadku podali návrh na obnovu konania v prospech obvineného, s jeho výslovným písomným súhlasom, teda aj príbuzného obvineného v priamom rade, jeho súrodenca, osvojiteľa, osvojenca, manžela alebo druha.

Preskúmaním spisového materiálu predseda senátu zistil, že návrh na obnovu konania naozaj nepodal odsúdený, ale jeho otec [REDACTED]. Aj keď sa odsúdený [REDACTED] k návrhu pripojil a súhlasil s ním, nemožno sa celkom stotožniť so záverom vyššieho súdneho úradníka, že z týchto dôvodov je odsúdený [REDACTED] povinným subjektom na zaplatenie paušálnych trov konania, lebo návrh na povolenie obnovy konania nepodal. S ohľadom na uvedené preto predseda senátu napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka zrušil.

Predseda senátu ďalej zdôrazňuje, že záver, či v ktoromkoľvek konkrétnom prípade, ide alebo nejde o celkom bezvýsledne podaný návrh na obnovu konania je potrebné posudzovať nie paušálne, ale jednotlivo, prihliadajúc na konkrétne okolnosti daného prípadu.

Zo zákona vyplýva, že účelom ustanovenia § 556 odsek 1 Trestného poriadku je zabrániť neodôvodnenému podávaniu návrhov na mimoriadne opravné prostriedky tým, že zákon stanovuje povinnosť uhradiť trovy konania určené paušálnou sumou.

Preskúmaním tejto konkrétnej veci je jednoznačné, že návrh na obnovu konania podaný otcom odsúdeného bol uznesením prvostupňového súdu 30.06.2015 zamietnutý. Proti rozhodnutiu podal navrhovateľ sťažnosť, ktorú s výslovným súhlasom odsúdeného vzal 03.08.2015 späť.

Podstatnou okolnosťou pre posúdenie, či návrh na obnovu konania bol, alebo nebol podaný celkom bezvýsledne je skúmanie dôvodu z akého navrhovateľ 03.08.2015 zobral podanú sťažnosť späť. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2Nt/54/2015 je zistiteľné, že dôvodom na späťvzatie sťažnosti bolo rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) z 21.07.2015, Čierny, Zachar v. Slovensko, ktoré nakoniec nadobudlo právoplatnosť 21.10.2015, kde súd konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1, 3 písm. c / Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v návrhom na obnovu konania napadnutej veci, čo je podľa § 394 ods. 4 Tr. por. skutočnosťou skôr neznámou, na základe ktorej možno povoliť obnovu konania, ak negatívne dôsledky tohto rozhodnutia nemožno inak napraviť. Konanie pred ESLP pritom začalo už 10.05.2012. Navrhovateľ sa teda 03.08.2015 zjavne rozhodol nepokračovať v sťažnostnom konaní v tejto veci, ale namiesto využitia tohto procesného postupu sa rozhodol podať nový návrh na obnovu konania po už vyššie uvedenom rozhodnutí ESLP. Z týchto výnimočných okolností tohto prejednávaneho prípadu predseda

senátu dospel k záveru, že podaný návrh na obnovu konania v tejto veci nemožno bezvýhradne právne posúdiť ako podaný celkom bezvýsledne.

Z týchto dôvodov predseda senátu potom rozhodol tak, že uznesenie vyššieho súdneho úradníka zrušil bez toho, aby mu uložil znovu konať a rozhodnúť a ani nerozhodol sám o uložení povinnosti nahradiť trovy konania navrhovateľovi, lebo podanie jeho návrhu, vzhľadom na výnimočné okolnosti prejednávanej veci, neposúdil ako zjavne nedôvodné.“.

15. Ústavný súd vo svojom náleze č. k. IV. ÚS 267/2012-34 z 22. novembra 2012 vo vzťahu k meritu veci konštatoval, že:

«... Podľa sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy...

V danej situácii je nesporné, že uznesenie okresného súdu zo 16. marca 2010 vydal vyšší súdny úradník. Vyšší súdny úradník je podľa § 2 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych úradníkoch“) štátnym zamestnancom, t. j. vyššieho súdneho úradníka treba považovať za zamestnanca súdu v zmysle čl. 142 ods. 2 druhej a tretej vety ústavy.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o súdnych úradníkoch je vyšší súdny úradník okrem iného oprávnený vykonávať úkony súdu v trestnom konaní v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

Podľa § 3 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych úradníkoch úkonmi vyššieho súdneho úradníka sú okrem iného konanie a rozhodovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia sudca môže písomne poveriť vyššieho súdneho úradníka konaním a rozhodovaním

a) vo vymedzenom okruhu vecí podľa rozvrhu práce,

b) v určitej veci.

Podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona o súdnych úradníkoch v trestnom konaní vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu o trovách trestného konania.

Podľa § 185 ods. 2 druhej vety Trestného poriadku uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni.

Pri rozhodovaní o trovách konania o návrhu na obnovu konania podľa § 556 ods. 1 Trestného poriadku nie je výslovne uvedené, že zákon proti uzneseniu sťažnosť pripúšťa.

Podľa čl. 142 ods. 2 ústavy súdy rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátu zúčastňujú aj prísediaci sudcovia z radov občanov a v ktorých veciach môže rozhodnúť aj zamestnanec súdu poverený sudcom. Proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Ústava obsahuje celý rad (ústavných) právnych noriem, ktoré sú bezprostredne aplikovateľné v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej moci. K takým ústavným normám nesporne patrí aj ústavná norma vyjadrená v čl. 142 ods. 2 poslednej vete ústavy, podľa ktorej proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Ústavný súd vo svojej judikatúre štandardne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu (napr. PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06 alebo IV. ÚS 96/07). V konaní o súlade právnych predpisov sa ústavný súd k tejto zásade vyjadril týmto právnym názorom: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 ústavy a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou“ (PL. ÚS 15/98). Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06).

Ústava je právny predpis najvyššej právnej sily. Z tohto vyplýva, že ju tvoria (ústavné) právne normy najvyššej právnej sily, s ktorými musia byť (mali by byť) v súlade všetky ostatné právne normy obsiahnuté v právnych predpisoch nižšej právnej sily.

Ak právna norma obsiahnutá v právnom predpise nižšej právnej sily vyvoláva pochybnosti o svojom súlade s ústavnou normou, ktorá je bezprostredne aplikovateľná, musí orgán verejnej moci, ktorý ich má aplikovať, uplatniť (ústavnú) právnu normu obsiahnutú v ústave, t. j. uplatnenie ústavnej normy má v danom prípade prednosť pred uplatnením právnej normy obsiahnutej v právnom predpise nižšej právnej sily. Zásada prezumpcie ústavnosti dotknutej právnej normy obsiahnutej v právnom predpise nižšej právnej sily je v danom prípade irelevantná, pretože v tejto veci dotknutý orgán verejnej moci uplatní zásadu ústavne konformného výkladu a uplatňovania dotknutých právnych noriem, a preto musí priamo aplikovať ústavnú normu alebo aplikovať dotknutú právnu normu obsiahnutú v právnom predpise nižšej právnej sily tak, aby jej uplatnenie bolo v súlade s dotknutou ústavnou normou.

Ako už bolo uvedené, z obsahu sťažnosti a priloženej spisovej dokumentácie je zrejmé, že uznesenie okresného súdu zo 16. marca 2010 vydal poverený zamestnanec okresného súdu – vyšší súdny úradník, ktorý je podľa § 2 zákona o súdnych úradníkoch štátnym zamestnancom. Nespĺňa teda kritériá nezávislosti, ktoré sú priamo ustanovené v čl. 46 ods. 1 ústavy. V prípade, že vyšší súdny úradník vydal rozhodnutie vo veci v súlade so znením čl. 142 ods. 2 poslednej vety ústavy, proti takému rozhodnutiu je vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka nemôže byť v súlade s účelom sledovaným čl. 142 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy nikdy konečným rozhodnutím vo veci. Je to tak preto, že zverenie výkonu súdnej moci iným osobám než sudcom musí mať v zmysle ústavy minimálne také obmedzenie, pri ktorom účastníkovi súdneho konania ostane zachovaná možnosť domáhať sa prerokovania jeho veci nestranným a nezávislým sudcom uplatnením opravného prostriedku (a to bez ohľadu na to, či túto možnosť účastník skutočne využije). Túto požiadavku vyplývajúcu z ústavy treba uplatniť aj pri výklade a aplikácii zákonnej úpravy ustanovujúcej oprávnenie poverených zamestnancov súdu (vyšších súdnych úradníkov) rozhodovať v trestnom konaní a tiež pri výklade a aplikácii zákonnej úpravy postupu pri prieskume rozhodnutí zamestnancov poverených sudcami (vyšších súdnych úradníkov).

S rešpektovaním uvedeného treba uplatňovať i zákonnú úpravu oprávnenia poverených zamestnancov rozhodovať v trestnom konaní a tiež zákonnú úpravu postupu pri

prieskume rozhodnutí poverených zamestnancov sudcami. Za týchto okolností je vylúčené, aby sa aplikáciou dotknutej zákonnej normy obišla ústavná úprava umožňujúca prieskum rozhodnutí poverených zamestnancov sudcami napríklad tak, že sudca poverenému zamestnancovi zverí oprávnenie rozhodovať aj v takej veci, v ktorej zákon proti rozhodnutiu sudcu nepripúšťa opravný prostriedok. Ak sa tak napriek tomu stane, je sudca povinný uplatniť priamo čl. 142 ods. 2 tretiu vetu ústavy a rozhodnúť o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu zamestnanca súdu (vyššieho súdneho úradníka).

Je potrebné rozlišovať, či v prípade rozhodnutia inak nenapadnuteľného riadnym opravným prostriedkom príslušné rozhodnutie vydal sudca alebo tak urobil poverený zamestnanec súdu, a podľa toho urobiť aj záver o prípustnosti opravného prostriedku. Kým totiž v prípade rozhodnutí sudcov nenapadnuteľnosť niektorých rozhodnutí opravným prostriedkom zákonná úprava priamo predpokladá a ani ústava také rozhodovanie v jedinom stupni nevyklučuje, pri rozhodnutiach vydávaných poverenými zamestnancami je to naopak. Napadnuteľnosť všetkých rozhodnutí poverených zamestnancov odvolaním je totiž bezvýnimočným pravidlom majúcim oporu v základnom zákone štátu.

Ústavne konformným výkladom tak treba podľa názoru ústavného súdu dospieť k záveru, podľa ktorého opravný prostriedok je prípustný aj proti takému rozhodnutiu, proti ktorému zákon inak opravný prostriedok nepripúšťa, ak vo veci nerozhodoval sudca, ale zamestnanec súdu.».

16. Podľa § 190 ods. 1 Trestného poriadku orgán, proti ktorého uzneseniu sťažnosť smeruje, môže jej sám vyhovieť, ak sa zmena pôvodného uznesenia nedotkne práv inej strany trestného konania. Podľa § 190 ods. 2 Trestného poriadku ak lehota na podanie sťažnosti už všetkým oprávneným osobám uplynula a sťažnosti sa nevyhovelo podľa odseku 1, predloží vec na rozhodnutie... písm. c) vyšší súdny úradník alebo súdny tajomník predsedovi senátu a v prípravnom konaní sudcovi pre prípravné konanie, ktorí majú pri tomto rozhodovaní postavenie nadriadeného orgánu. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Z dikcie tohto ustanovenia okrem iného vyplýva, že sa preskúmava iba správnosť výroku uznesenia. Správnosť výroku posúdi nadriadený orgán

zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené. To isté platí aj pre posúdenie správnosti postupu konania, ktoré napadnutému výroku predchádzalo (pozri Trestný poriadok, stručný komentár autorov Štefan Minárik a kol., vysvetlivky k § 192, s. 502).

17. Ústavný súd už vo vzťahu k trovám konania všeobecne judikoval, že rozhodovanie o nich je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. septembra 1997). Ústavný súd vo svojej rozhodovacej praxi (napr. III. ÚS 339/2008, III. ÚS 439/2010, II. ÚS 140/2011, II. ÚS 25/2011, II. ÚS 428/2012, II. ÚS 163/2013, I. ÚS 57/2014, I. ÚS 76/2014 a pod...) taktiež preskúmaval aj rozhodnutia všeobecných súdov týkajúcich sa náhrady trov trestného konania, a to vo viacerých zorných uhloch a vo vzťahu k viacerým subjektom trestného konania. Vychádzajúc nielen z nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 267/2012-34 z 22. novembra 2012, ale aj z rozhodovacej praxe všeobecných súdov je ústavnému súdu známe, že už rozvrhy prác na okresných súdoch všeobecne sú upravované tak, že rozhodovanie o trovách trestného konania spadá spravidla do kompetencie vyšších súdnych úradníkov, ktorí o nich rozhodujú v prvej inštancii a v druhej inštancii, po podaní sťažnosti, zákonný sudca. Postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt/7/2015 pri náhrade trov konania v súvislosti s podaným návrhom na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci sťažovateľa vedenej pod sp. zn. 13 T/84/2010 predovšetkým po doručení písomného oznámenia okresného súdu zo 7. októbra 2015 sa vymykal nielen zo zabehutej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, ale aj z ústavnoprávneho pohľadu bol neprijateľný. V konečnom dôsledku okresný súd rozhodol uznesením č. k. 2 Nt/7/2015-71 z 15. decembra 2015 tak, že sťažnosti podanej sťažovateľom v plnom rozsahu vyhovel a zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 2 Nt/7/2015-43 zo 17. septembra 2015, ktoré vydal vyšší súdny úradník, v celom rozsahu, čím tak v konečnom dôsledku vyhovel aj námietkam sťažovateľa prezentovaných v podanej ústavnej sťažnosti, v dôsledku čoho tak aj odpadol predmet konania vedeného

pred ústavným súdom. V nadväznosti na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože právomoci ústavného súdu v konečnom dôsledku predchádzala/predišla právomoc okresného súdu vo veci konať a rozhodnúť.

18. V širších súvislostiach ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ mal a mohol pred podaním ústavnej sťažnosti využiť aj účinné prostriedky nápravy, a to podanie sťažnosti na priet'ahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdech a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov adresovanej predsedovi súdu, ktorá sa zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov]. Podobne aj zákon č. 757/2004 Z. z. o súdech a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené priet'ahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Ústavný súd už taktiež viackrát rozhodol (I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, I. ÚS 56/08), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

19. Podľa § 55 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priet'ahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priet'ahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať

prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu. Podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej doručení a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť. Podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku o sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci.

20. Ďalším účinným prostriedkom nápravy bol teda aj postup podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý sťažovateľ mohol uplatniť práve v súvislosti s písomným oznámením okresného súdu o nevybavení ním podanej sťažnosti voči napadnutému rozhodnutiu okresného súdu zo 7. októbra 2015. V súvislosti s už uvedeným ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

21. Ústavný súd preto sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. mája 2016

